

Julkaisu 4/2026

Västra Nylands vatten och miljö rf:s årsberättelse 2025

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry (LUVY)

Julkaisu 4/2026

Västra Nylands vatten och miljö rf:s årsberättelse 2025

Godkänt av: Föreningens styrelse

Ombrytning: Tiia Palm

Bilder: LUVY

Pärbild: Festpubliken på LUVYs 50-årsjubileum på Svartå Slott i augusti 2025. (Olga Yli-Hakula)

ISBN 978-952-250-317-6

ISSN 1798-2677

LUVYs webbsidor: luvy.fi

Vattenskvalitet-webbsidor: vesientila.fi

LUVY i sociala medier:

Facebook facebook.com/vesijaymparisto

Instagram instagram.com/luvyry

Youtube youtube.com/@LUVesiYmparisto

LinkedIn linkedin.com/company/luvyry

Presentationsblad

<i>Utgivare</i>	Västra Nylands vatten och miljö rf (LUVY) PB 51, 08101 LOJO vesi.ymparisto@luvy.fi 019 323 623 Publikationer på nätet: luvy.fi/julkaisut	Publicerings-tidpunkt 5/2026
		Publikationens språk Ruotsi
		Sidor 33
<i>Publikationens namn</i>	Västra Nylands vatten och miljö rf:s årsberättelse 2025	
<i>Publikationsseriens namn och nummer</i>	Julkaisu 4/2026	
<i>Sammandrag</i>	<p>Västra Nylands vatten och miljö rf (LUVY) är en samarbetsorganisation, vars uppgift enligt stadgarna är, att främja vattenskyddet samt det närstående allmänna miljöskyddet och miljöhälsovården inom föreningens verksamhetsområde i Västra Nyland. Som stöd för den ideella verksamheten bedriver föreningen även affärsverksamhet utan att eftersträva ekonomisk vinst samtidigt som man koordinerar regionalt viktiga restaureringar av avrinningsområden. Under år 2025 firade föreningen sina 50 verksamhetsår på många olika sätt.</p> <p>Till föreningens medlemskår hör traditionellt områdets kommuner, flera av områdets mest betydelsefulla industrier samt ett betydande antal mindre företag och sammanslutningar. Medlemskåren stöder via sina medlemsavgifter det vattenskyddsarbete som görs inom föreningens verksamhetsområde, och beställer även en betydande del av de beställningsundersökningar som görs av föreningen.</p> <p>Utöver huvudsidan luvy.fi har föreningen en separat webbsida med uppgifter om vattnens kvalitet på sidan vattenskvalitet.fi. Tillsammans med medlemskåren samarbetade man såsom tidigare genom att arrangera olika sammankomster och evenemang tillsammans med olika grupper. Föreningen är även aktivt med på de sociala medierna Facebook, Instagram, Youtube och LinkedIn.</p> <p>Vår förening är med i Vattenskydd Centralförening i Finland rf:s verksamhet. En artikel om föreningens verksamhet publicerades i förbundets tidskrift Aquarius, som utkommer en gång per år och vars spridning är landsomfattande.</p> <p>På den affärsmässiga sidan fortsatte uppföljningen av tillståndet i regionalt viktiga vattendrag i form av omfattande samkontroller och såsom tidigare som de av punktbelastarna beställda obligationskontrollerna samt även som helt frivilliga undersökningar på uppdrag av kommunerna och övriga aktörer.</p> <p>Utöver beställningsundersökningarna och laboratorietjänsterna utgörs en betydande del av föreningens verksamhet av förbättrandet av vattendragens tillstånd med hjälp av restaureringsåtgärder. Restaureringsverksamheten förutsätter ett mycket starkt samarbete mellan områdets samtliga aktörer. Föreningens arbete gällande förbättrandet av vattenkvaliteten grupperas under fyra vidsträckta tillrinningsområdets visionshelheter. Tillrinningsområdesvisa visionshelheter är Laxfiskarna till Karisån 2030-vattendragsvisionen, vilken innefattar restaureringen av sjön Hiidenvesi, som en ny bereder man Lojos sjö 2050 vattendragsvisionen, En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2030-vattendragsvisionen samt Sjundeå å:s källsjöpilot, Kustvattenvisionen 2050 samt som den nyaste Mankåns vattendragsvision.</p> <p>LUVYLab Oy Ab fortsatte under år 2025 sin verksamhet i samma omfattning som tidigare.</p>	

Innehåll

1 Allmänt	5
2 Föreningen och medlemskåren	7
2.1 Föreningens medlemskår år 2025	7
2.2 Föreningens förvaltning och möten	8
2.3 Föreningens vision och strategi	9
3 Föreningens personal och organiseringen av verksamheten	9
4 Den ideella verksamheten	10
4.1 Främjande av vatten- och det övriga miljöskyddet	10
4.2 Vattenskydd centralförening i Finland rf	12
4.3 Skolning, information och övrigt samarbete	13
4.4 Årets Vatten- eller miljöskyddare år 2025 samt de personer som premierades med förbundets förtjänsttecken	15
5 Forsknings- och affärsverksamhet	16
5.1 Vattendragsundersökning	16
5.2 Grundvattenundersökning	16
5.3 Avloppsvattenkontroll	17
6 Vattenvårds- och restaureringsåtgärder	17
6.1 Nätverksverksamheten och utvecklandet av den	18
6.2 Regionala vattendragsvisioner	20
6.3 Laxfiskarna till Karisån-vattendragsvisionen 2030	22
6.4 Kustvattenvisionen 2050	28
6.5 Mankåns tillrinningsområde	30
7 Ekonomin	32

1 Allmänt

Västra Nylands vatten och miljö rf (LUVY) är en samarbetsorganisation, vars uppgift är, att främja vattenskyddet samt det närstående allmänna miljöskyddet och miljöhälsovården inom föreningens verksamhetsområde i Västra Nyland. Som stöd för den ideella verksamheten bedriver föreningen även affärsverksamhet utan att eftersträva ekonomisk vinst, samtidigt som man koordinerar regionalt viktiga samarbetsprojekt. Föreningens nya vision och strategi "Ett fängslande och påverkande vattenskydd" godkändes vid höstens medlemmöte 2022 och den är i kraft under åren 2023–2027. Kärnan i föreningens verksamhet var som tidigare främjandet av vattenskyddet och beställningsundersökningarna och vattenvårds- och restaureringsåtgärder. År 2025 var föreningens 50. verksamhetsår. Jubileumsåret firades med olika evenemang och med hjälp av kommunikation och valprocessen gällande den nya verksamhetsledaren kunde avslutas i slutet av år 2025.

Föreningens verksamhet gällande vattenvårds- och restaureringsverksamhet förutsätter ett starkt samarbete mellan områdets kommuner och även övriga aktörer. För att leda den gemensamma verksamheten uppgjorde man år 2023 en nätverksstrategi vars förankring fortsatte under år 2024. Till föreningens medlemskår hör traditionellt områdets kommuner, flera av områdets mest betydelsefulla industrier samt ett betydande antal mindre företag och sammanslutningar. Medlemskåren stöder via sina medlemsavgifter det vattenskyddsarbete som görs inom föreningens verksamhetsområde, och beställer även en betydande del av de beställningsundersökningar som görs av föreningen.

Föreningen gjorde under det gångna året traditionellt arbete genom att bidra med rådgivning och genom att delta i olika evenemang, som arrangör och som föreläsare inom ramen för föreningens resurser. Under år 2025 fortsatte den aktiva informationsverksamheten om föreningens verksamhet och föreningen gav under året ut ca 50 meddelanden om aktuella ärenden. Samtliga meddelanden hittas på föreningens hemsidor luy.fi. Föreningen publicerar dessutom i medeltal varannan månad ett nyhetsbrev, i vilket man samlar man de mesta aktuella händelserna som varit och som är på kommande. Nyhetsbreven kan man beställa till sin e-post på våra webbsidor.

Utöver huvudsidan luy.fi har föreningen en separat websida med uppgifter om vattnens kvalitet på sidan vattenskvalitet.fi. Tillsammans med medlemskåren samarbetade man såsom tidigare genom, att arrangera olika sammankomster och evenemang tillsammans med olika grupper. Föreningen är även aktivt med på de sociala medierna såsom Facebook, Instagram, Youtube och LinkedIn.

Vår förening deltar i Vattenskydd Centralförening i Finland rf:s verksamhet. En artikel om vår förenings verksamhet publicerades i förbundets årligen utkommande tidskrift *Aquarius*, som har nationell spridning.

På den affärsmässiga sidan fortsatte uppföljningen av tillståndet i regionalt viktiga vattendrag i form av omfattande samkontroller. Såsom tidigare gjordes en hel del kontrollundersökningar, som de av punktbelastarna beställda obligationskontrollerna samt även som helt frivilliga undersökningar, på uppdrag av kommunerna och övriga aktörer. Kontrollen av reningsverken och rådgivningen när det gäller driften, fortsatte som ett tätt samarbete mellan kunderna och föreningen. Målsättningen var såsom under tidigare år, att hjälpa till att använda reningsverken så bra som möjligt ur vattendragets synvinkel och att med hjälp av undersökningar konstatera att tillståndsvillkoren uppfylls.

Föreningens laboratorieaffärsverksamhet såldes till LUVYLab Oy Ab i slutet av år 2018 och vi äger nu bolagets aktiestock i sin helhet. Laboratoriets webbsida hittas på adressen luylab.fi. Laboratorieverksamhetens omsättning ökade en aning från nivån 2024 och var år 2025 ca 1,6 miljoner euro och resultatet för år 2025 uppvisade en vinst. Föreningen producerade såsom under tidigare år de administrativa tjänster laboratoriet behövde och laboratoriet producerade de laboratorieundersökningar som beställningsundersökningarna behövde. Till föreningens undersökningsaffärsverksamhet och LUVYLab Oy AB:s ledning anställdes en ny verksamhetschef, som inledde sitt arbete i augusti 2025.

Utöver beställningsundersökningarna och laboratorietjänsterna utgör de olika vattenförbättrande åtgärderna en betydande del av verksamheten. Föreningens verksamhet gällande arbetet med att förbättra vattendragens skick grupperas på ett sätt, som gör att de är underställda fyra visionshelheter. I visionsavtalen har man kommit överens om restaureringsverksamhetens egenfinansiering. Visionen eller ett gott tillstånd i vattendragen försöker man uppnå genom att ansöka om bidrag och övrig finansiering från olika finansieringskällor för att möjliggöra

ett så omfattande restaureringsarbete som möjligt. Avrinningsområdesvisa visionshelheter är Laxfiskarna till Karisån 2030-vattendragsvisionen som inkluderar restaureringen av sjön Hiidenvesi, En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2030 vattendragsvisionen samt Sjundeå å:s källsjöpilot och som sista Kustvattenvisionen 2050. Under år 2023 lyfte man fram Mankåns avrinningsområde som ett fjärde visionsområde och avrinningsområdets kommuner godkände i slutet av året visionen och ett 4-årigt finansieringsavtal. Karisåns avrinningsområdes, och södra Finlands största sjös Lojosjöns restaurering inleds också 2026 med ett 6-årigt visionsavtal då Lojo godkände förslaget. Dessutom gick Hangö med i kustvattenvisionsavtalet för åren 2026-2028, vilket inkluderar inledandet av restaureringsarbetet i Gennarbyviks området. Föreningens restaureringsprojekt stöder på ett betydande sätt områdets företag. Historiens största företagsdonation erhöles år 2025, då Microsoft donerade 500 000 \$ till restaureringsarbetet i Sjundeå å:s avrinningsområde.

Under år 2025 hade föreningen ca 20 projekt i gång och projektens omsättning var ca 1,8 miljoner €. Nya projekt inleddes, och tidigare avslutades och i de projekt som tidigare hade startats gjorde man betydande framsteg. I slutet av året ansökte man om fortsatt finansiering att för att kunna fortsätta med restaureringsverksamheten under kommande år.

Föreningens resultat var positivt år 2025. Föreningens omsättning var cirka 3,6 miljoner €. Omsättningen var ca 0,4 % större än under år 2024. Den laboratorieverksamhet som beställningsundersökningarna sålde, minskade med 16,5 %, men inom de övriga verksamhetssektorerna ökade omsättningen och av dessa var det speciellt restaurerings / projektverksamheten som ökade mest, ca 14 %.

Bild 1. Sjön Enäjärvi Vichtis i november 2025. (LUVY / Arto Muttilainen)

2 Föreningen och medlemskåren

2.1 Föreningens medlemskår år 2025

Föreningens medlemsantal uppgick i slutet av år 2025 till totalt 56 medlemmar: 8 kommuner, 13 industrianläggningar eller större företag och 34 småföretag, lokala skyddsföreningar eller grupper, som företräder användningen av något vattendrag samt en hedersmedlem. Det sammanlagda antalet röster och samtidigt antalet grundavgiftsenheter var 1 627 i slutet av år 2025. Till hedersmedlem har utnämnts föreningens första verksamhetsledare Stig Lönnqvist.

Föreningsmedlemmarnas lokalisering inom verksamhetsområdet framgår ur kartan nedan. I några medlemmars fall finns huvudverksamhetspunkten på annat håll än i Västra Nyland.

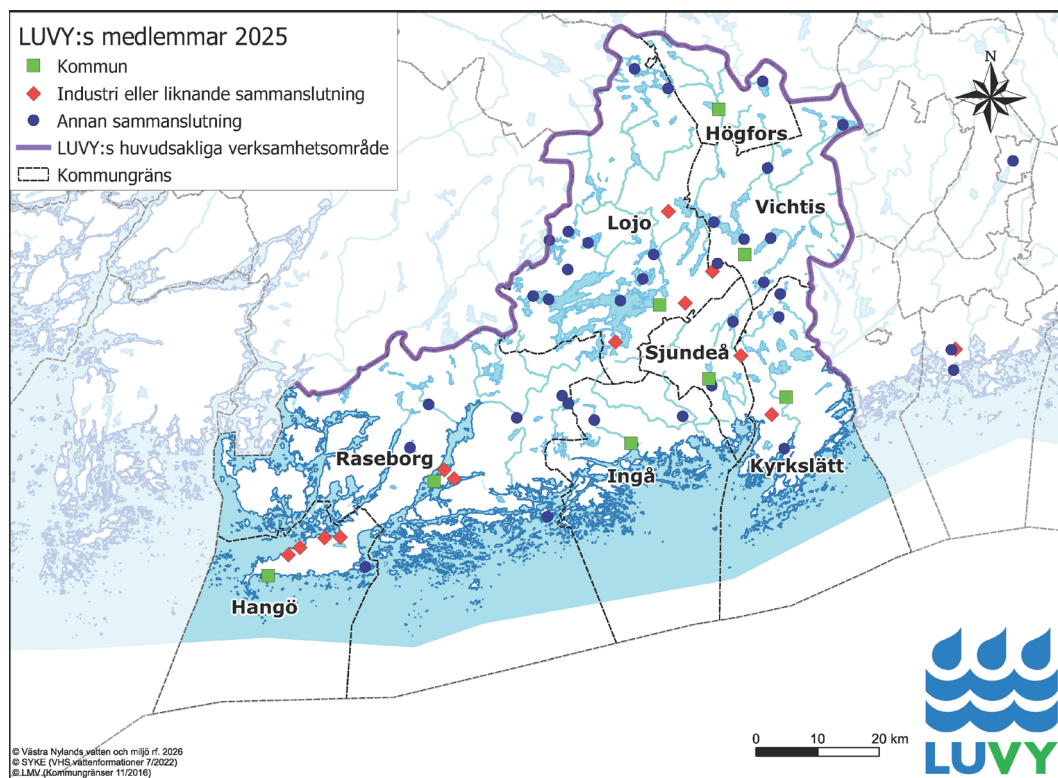

Bild 2. Karta över föreningens medlemmar.

Fördelningen av föreningens röstantal presenteras i bilden nedan. Grundavgiftsenhetens pris var 35,50 € år 2025.

Fördelningen av röstantal per medlemsgrupp 2025

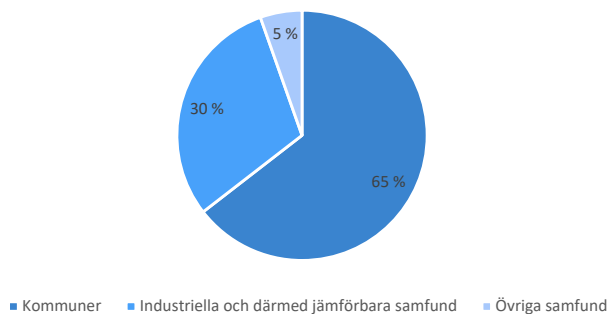

Bild 3. Fördelningen av föreningens röstantal per medlemsgrupp.

2.2 Föreningens förvaltning och möten

I enlighet med föreningens stadgar arrangeras årliga vår- och höstmöten, där man behandlar de stadgeenliga ärendena. Föreningen har en styrelse, som består av 12 medlemmar jämte personliga ersättare. Styrelsen kan internt utse ett arbetsutskott, som bereder ärenden för styrelsen. Dessutom kan man enligt stadgarna grunda en valkommitté för att bereda besättandet av styrelseplatserna och valet av revisorer.

Föreningens vårmöte hölls 29.4.2025 som ett hybridmöte med Ingås Wilhelmsdahl fullmäktigesal som officiell mötesplats. Vid mötet godkändes årsberättelsen och bokslutet för år 2024 samt beviljades ansvarsfrihet för styrelsen. Innan mötet inleddes offentliggjorde man Årets vattenskyddare år 2025, Jarkko Lehtinen från föreningen Grabbskog-Stortträsket suojeluyhdistys ry och årets miljöbragd Töllin Myllyosuuskunta . Dessutom fick vi höra Julia Scheinin berätta om aktuella miljöärenden i Ingå.

Föreningens höstmöte hölls 26.11.2025 i Lojo stadshus Monkola, mötesrummet Riihi. Innan det officiella mötet inleddes höll verksamhetsledare Jaana Pönni ett anförande om centrala händelser under sin era som verksamhetsledare 2006–2025.

Föreningens styrelse sammankom 5 gånger under år 2025. Arbetsutskottet sammankom inte en enda gång och valkommittén sammankom en gång.

LUVYs styrelsemedlemmar jämte ersättare år 2025:

puh.joht./ordf. varaj./suppl.	Markus Moisio Janne Koivuniemi	Lohjan kaupunki / Lojo stad Lohjan kaupunki / Lojo stad
varapuh.j./viceordf. varaj./suppl.	Veli-Pekka Vuorilehto Heli Härkki	HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Maria Eriksson Klara Eklund	Raaseporin kaupunki / Raseborgs stad Raaseporin kaupunki / Raseborgs stad
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Martti Palojärvi Björn Granqvist	Kirkkonummi-Siuntionjoen kalatalousalue Oy Forcit Ab
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Anu Vikman Maria Lehtinen	Kirkkonummen kunta / Kyrkslätt kommun Kirkkonummen kunta / Kyrkslätt kommun
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Risto Mansikkamäki Jukka Lehtonen	Vaskjärveläiset ry MTK-Uusimaa ry
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Kirsi Tuominen Arto Uimi	Sappi Finland Operations Oy Sappi Finland Operations Oy
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Katri Wermundsen Seppo Lehtikoinen	Vihdin kunta / Vichtis kommun Vihdin kunta / Vichtis kommun
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Pirjo Siik Petri Iivari	Karkkilan kaupunki / Högfors stad Karkkilan kaupunki / Högfors stad
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Svante Holmberg Joachim Lund	Siuntion kunta / Sjundeå kommun Oy Visko Teepak Ab
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Katianna Kuula Maria Degerlund	Hangon kaupunki / Hangö stad Hangon kaupunki / Hangö stad
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Julia Scheinin Armi Purhonen	Inkoon kunta / Ingå kommun Suomen Sokeri Oy

2.3 Föreningens vision och strategi

Föreningens vision som uppdaterades under år 2022 är följande:

Ett fängslande och påverkande vattenskydd

LUVY är Västra Nylands "The Vattenskyddare", vars verksamhet grundar sig på yrkesskicklighet samt ett påverkande och innovativt samarbete.

För att förankra föreningens vision och strategi har man för att nå de strategiska målen uppgjort ett noggrannare åtgärdsprogram samt utfört praktiska åtgärder. Man var tvungen att flytta förverkligandet av de åtgärder som man under år 2025 planerat för att förankra strategin till följd av andra mer brådskande och oundvikliga åtgärder.

3 Föreningens personal och organiseringen av verksamheten

Föreningens egentliga verksamhet, främjandet av vatten-, miljöskyddet och miljöhälsovården gjordes planenligt med hjälp av föreningens personal. Resurserna, som användes för detta, följdes med separat och de kostnader som uppstod, sattes som utgifter för den ideella verksamheten. Föreningen producerar utöver medlemstjänsterna beställningsundersökningar samt koordinerar och förverkligar olika restaureringsprojekt. Föreningens arbetsinsats år 2025 var ca 23 personårsverken. Personalen jobbar i föreningen i olika sakkunniguppgifter inom vattenskyddet samt med administrativa uppgifter. Personalen inom förvaltningen producerar även tjänster åt LUVYLab Oy Ab i enlighet med ett avtal och föreningen sålde i slutet av året verksamhetschefens tjänster till LUVYLab Oy Ab som en ny tjänst.

Föreningen och LUVYLab Oy Ab har en gemensam ledningsgrupp och ett gemensamt personalmöte samt olika utvecklingsgrupper. Inom föreningen utför man vartannat år en kartläggning av arbetsklimatet, vars resultat och utvecklingsbehov går igenom tillsammans med personalen. För att främja arbetskyddet jobbar en för både föreningen och bolaget gemensam arbetskyddskommitté och inom föreningen följer man systematiskt med nära ögat situationer samt utför riskkarteringar. IT-tjänsterna köps av en utomstående samarbetspartner.

Bild 4. LUVYs och LUVYLabs personal på föreningens 50-årsjubileum på Svartå Slott. (Olga Yli-Hakula)

4 Den ideella verksamheten

4.1 Främjande av vatten- och det övriga miljöskyddet

Syftet med föreningens verksamhet är, att främja vattenskyddet, miljöskyddet och miljöhälsovården i Västra Nyland. Den ideella verksamheten finansieras med hjälp av medlemsavgifterna, vars andel av föreningens totala intäkter är under 2 %. Utöver den ideella verksamheten idkar föreningen affärsverksamhet, som stöder arbetet med att främja miljöskyddet, dock utan att eftersträva ekonomisk vinst. Utan en betydande affärsverksamhet och projektverksamhet skulle det inte vara möjligt att upprätthålla verksamheten i sin nuvarande omfattning och då skulle man inom ramen för den ideella verksamheten kunna erbjuda endast ett betydligt snävare sortiment av sakkännedom. I bilden nedan presenteras fördelningen av föreningens intäkter från de olika sektorerna. Beställningsunderökningarna och projektfinansieringens andelar av de totala intäkterna är av samma storleksklass.

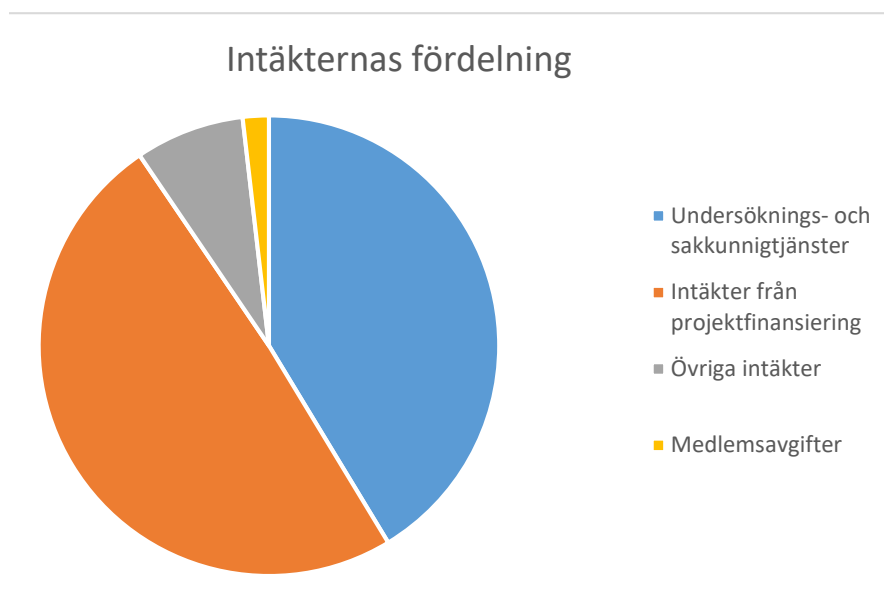

Bild 5. Fördelningen av föreningens intäkter.

Man har under det gångna året idkat vatten-, allmänt miljöskydd samt miljöhälsovård genom att bl.a. ge information via telefon, genom att hålla några föredrag vid olika föreläsning- och skolningstillfällen på olika håll inom verksamhetsområdet samt genom, att delta i en del skyddsforeningars möten. Evenemangen har i huvudsak hållits enligt hybridmodellen. Även genom, att delta i olika diskussions- och uppföljningsgruppers arbete, har man främjat vattenskyddet. Föreningens verksamhetsledare har under åren 2021–2025 deltagit i Finlands vattendragspanels verksamhet. Vattendragspanelen är en oberoende och obunden sakkunniggrupp bestående av sakkunniga från vatten- och miljösektorn, som söker efter lösningar på utmaningarna hur man skall kunna förbättra tillståndet i vattendragen. Den ideella verksamheten ordnas inom området enligt stadgarna genom, att arrangera träffar med bl.a. områdets vatten- och avloppsverk/industrin samt med tjänstemännen inom miljöskyddet. Vid tillfällena diskuterar man aktuella ämnen samt vidareutvecklar samarbetet.

Man har i egenskap av sakkunnig deltagit i projekt, samt i beredningen av projekt, som främjat vatten- och miljöskyddet samt miljöhälsovården, främst genom verksamhetsledarens arbetsinsatser eller så har man riktat egenfinansiering till dem från medlemsavgiftsmedlen. Medel från medlemsavgiftsmedlen har styrts till följande åtgärder för att förbättra vattnens tillstånd: Laxfiskarna till Karisån vattendragsvisionen, Sjundeå å 2030-visionen, Kustvattenvisionen 2050 samt Mankån visionen 2050 och restaureringsprojekt som sammanhänger med dessa.

Bild 6. LUVVYs verksamhetsledare Pekka Ihalainen, Jaana Pönni, Juhani Ilmola och Stig Lönnqvist på föreningens 50-årsjubileum på Svartå Slott. (Olga Yli-Hakula)

Arbetet med vattenvårdsplanering

Föreningen har aktivt deltagit i planeringsarbetet för uppgörandet av vattenvårdsplanen för Kymmeneälvs-Finska vikens område, som hänger samman med verkställandet av det vattenpolitiska ramdirektivet.

För att förbättra tillståndet i vattendragen i Västra Nyland uppgjorde föreningen tillsammans med områdets kommuner Västra Nylands vattenvårds vision och strategi. Visionens och strategins målsättning är, att få i gång ett målmedvetet arbete för att förbättra situationen i vattendragen på ett sådant sätt att visionen förverkligas.

VISION TILL ÅR 2026:

Västra Nyland är känt för en fantastisk vattennatur och för det målmedvetna samarbete man gör för vattendragens bästa

De strategiska målen och åtgärderna för perioden 2019–2026:

LÅNGSIKTIGHET	Planenlighet och resurserna säkrade
ANSKAFFANDE AV INFORMATION OCH DESS ADMINISTRERING	Tillräcklig basinformation om vattendragens tillstånd finns
SKÖTSEL- OCH RESTAURERINGSÅTGÄRDER	Utförandet av utredningarna, planerna och restaureringarna utgående från prioriteringen
STARTANDE AV PROJEKT	Sammanställning av helheter för att få resurser
SAMARBETE	Det praktiska samarbetet mellan områdets samtliga aktörer
KOMMUNIKATION	Vattens tillstånd kända och egna åtgärdernas betydelse har förstärkts

Man har i samband med visionen och strategin uppgjort kommunvisa åtgärdsprogram, som delvis uppdaterades år 2024 och dessutom fortsatte man med kommunpalavrerna. Som en del av visionen och strategin framlade man för kommunerna en fortsättning med rådgivningen gällande glesbygdens avloppsvatten år 2025.

Samkontrollarbetsgrupperna

De omfattande vattendragsundersökningarna, som förverkligas som samkontroller, är en väsentlig del av uppföljning av tillståndet i vattendragen. Punktbelastarna har via sina tillståndsbeslut ålagts en kontrollskyldighet av tillståndet i vattendraget och inom samma vattendrag har kontrollerna utförts som samkontroller. I en del samkontrollområden beställer även kommunernas miljömyndigheter kompletterande kontrollpunkter och ansvarar på det sättet för kommunernas skyldighet att följa med tillståndet i miljön. Det praktiska förverkligandet av samkontrollerna har beställts från föreningen. Kontrollen leds av en arbetsgrupp, som bildats av de deltagande parterna och där föreningen har ingått som sakkunnig och koordinerat och utvecklat kontrollen tillsammans med de berörda parterna. Under det gångna året koordinerade LUVY totalt sju vattendrags-samkontroller. I takt med att punktbelastarna minskar i antal har man sammanslagit årsrapporteringen och den praktiska koordineringen till större helheter. Pickalavikens och Sjundeå å:s samkontrollrapportering görs gemensamt och likaså sköts årsrapporteringen av samkontrollerna i Pojoviken, Lojo sjö och Hiidenvesi sjö i form av Årsrapporteringen av kontrollen av Karisåns vattendrag.

4.2 Vattenskydd Centralförening i Finland rf

Som förbundets verksamhetsledare som bisyssla fortsatte Hannu Moilanen. Som stödförening fortsatte Vattenskyddsföreningen för Vanda å och Helsingforsregionen rf. Det praktiska arbetet sköttes såsom tidigare via förbundets arbetsgrupper. Föreningens anställda deltog aktivt i arbetet inom förbundets grupper.

Bild 7. Vid LUVYs 50-årsjubileum på Svartå Slott premierades flera personer för långvarigt och förtjänstfullt arbete för vattenskyddet med Vattenskydd Centralförening i Finland rf:s förtjänst Kors. På bilden från vänster till höger Jouni Koivisto, Erkki Santala, Göran Lindholm, Arto Mutttilainen från LUVY, Stig Lönnqvist, Veli-Pekka Vuorilehto, Satu Henriksson, Pekka Ihalainen, Henrik Degerman, Markus Moisio från LUVYs styrelse, Jaana Pönni och Hannu Moilanen från Vattenskydd Centralförening i Finland rf. Mutttilainen har premierats tidigare, Moisio och Moilanen hörde inte till dem som premierades. (Olga Yli-Hakula)

4.3 Skolning, information och övrigt samarbete

Föreningen utförde traditionellt ideellt arbete under det gångna året genom att ge rådgivning och genom att delta i olika evenemang som arrangör och föreläsare inom ramen för dess resurser. Tilläggsuppgifter om evenemangen hittar du på föreningens webbsidor luyv.fi.

Under år 2025 arrangerade LUVY följande tillfällen som var öppna för alla:

- LUVYs 50-års kaffebjudning och öppet hus 27.8.2025
- Hiidenvesikväll 19.3.2025
- Svartåkväll 27.3.2025
- Två webinarier som en del av föreningens 50-årsprogram 26.5 och 18.11.2025 – med temat restaureringar av sjöar och strömmande vatten
- Städningstalko av stränder i Vichtis och Lojo 3.6. och 4.9.2025
- Publiktilfälle gällande Veikkola vattendragsrestaureringsprojekt
- Andra invånar/markägartillfällen: Estbyområdet 20.5 och Torpängområdet 15.5.
- Tre åkerkantsevenemang tillsammans med samarbetskompaner 19.6, 24.7 och 25.7.2025
- Besök till Irjala gäddvåtmark i Vichtis 25.8.2025
- Bäckrestaureringstalkon i augusti-september 2025
- Vichtis vattendragsdag 27.11.2025
- Matlagningskurs gällande mörtfisk 9.12.2025

Bild 8. Senni Eskelinen ackompanjerade LUVYs 50-årsfestligheter på elkantele. (Olga Yli-Hakula)

Utöver de öppna evenemangen arrangerade LUVY under året olika evenemang för intressentgrupper, såsom workshops, samt deltog i evenemang arrangerade av andra, såsom seminarier, webinarier och lokala publika tillfällen. LUVY deltog till exempel i Hangö Östersjödagens paneldiskussion, med 200 åhörare samt i Sjundeå skolornas miljöfostrandag, där man nådde över 100 skolelever. Övriga händelser var bl.a. en åttadeldad

webbinarieserie tillsammans med Valonia samt en publikguidning och en vattenrelaterad verksamhetspunkt i samband med Lojo museums födelsedagsevenemang. En stor satsning var föreningens 50-årsjubileum för inbjudna gäster på Svartå Slott den 29.8.

Vid de olika evenemangen nådde man ett varierande antal människor. Vid t.ex. Vichtis vattendragsdag, Hiidenvesi-kvällen och Svartå-kvällen uppgick publiken vid respektive evenemang till 45–60 personer. I jubileumsårets webinarier deltog totalt lite över 100 personer. Totalt räknar man med att LUVY vid de olika evenemangen (egna och andras) nådde över 1 800 personer under år 2025.

Under år 2025 fortsatte man att aktivt informera om föreningens verksamhet och föreningens mediasynlighet ökade jämfört med året innan till följd av de betydande och intresseväckande nyheterna. Ett sådant var att Microsoft gick med och stöder restaureringen av Sjundeå å samt föreningens 50-års jubileumsår. Enligt LUVYs uppföljning, berättade man om föreningens verksamhet i åtminstone 85 nyhets- och aktualitetsartiklar i media. Föreningen publicerade under året totalt ca 50 meddelanden gällande aktuella saker. Samtliga meddelanden finns på LUVYs webbsidor luyy.fi. Föreningen publicerar dessutom ungefär varannan månad ett nyhetsbrev, där man samlar föreningens mest centrala gångna och kommande ärenden. Nyhetsbrevet kan man beställa till sin e-post via föreningens webbsidor.

Utöver huvudsidan luyy.fi har föreningen en separat webbsida med uppgifter om vattnens kvalitet på sidan vattenskvalitet.fi. På vattenskvalitet sidorna finns illustrationer gällande undersökta vattendrag, vattenkvalitetsdata, information om restaureringar, information situationen gällande glesbygdens avloppsvatten och om vattenrestaureringsnätverket samt olika guider som uppgjorts inom projekten för att främja vattenskyddet. Webbsidan har utvecklats ytterligare och uppdaterats. Tillsammans med medlemskåren samarbetade man bl.a. genom att arrangera sammankomster med medlemsgrupper på liknande sätt som under tidigare år.

Föreningen är också aktiv på sociala medier på facebook, Instagram och LinkedIn, där man i samtliga fall kunde notera ett ökat antal följare under år 2025 jämfört med året innan.

Bild 9. LUVYs styrelses viceordförande Veli-Pekka Vuorilehto och verksamhetsledare Jaana Pönni fick delta i Teatteri PROvinssis jubileumsföreställning "Flodpärlmusslans kärlekshistoria". (Olga Yli-Hakula)

4.4 Årets Vatten- eller miljöskyddare år 2025 samt de personer som premierades med förbundets förtjänsttecken

LUVY utnämnde Jarkko Lehtinen till Årets Vattenskyddare 2025 samt rivandet av Töllin kvarndamm till årets vattendragsbragd.

Jarkko Lehtinen har långsiktigt verkat för skyddet av Grabbskog-Storträsketin i Raseborg. Lehtinen är ordförande i den år 2020 grundade föreningen Grabbskog-Storträsketin valuma-alueen vesien suojeluyhdistys ry, men han har utfört vattenskyddsarbete långt innan föreningens grundande. Lehtinen har följt med tillståndet i sjöarna allt sedan 50-talet. Grabbskog-Storträskets avrinningsområde finns intill Ekenäs-Salovägen ca 10 kilometer från Ekenäs och i området finns även tre mindre sjöar. Jarkko Lehtinen tilldelades också förbundets förtjänstmedalj för långsiktigt vattenskyddsarbete.

Töllin Mylly-Osuuskunta ledde rivandet av Dammen i Töllinkoski i ån Pusulanjoki i norra delen av Lojo hösten 2024. Rivandet av den ca 100-åriga betongdammen frigjorde ån för vandringsfisken. Samtidigt istandsattes den gamla dammbassängen till ett mångformigt forsområde, vars längd är nästan en halv kilometer. Avlägsnandet av dammen och återställandet av forsen hjälper den lokala öringsstammen som bevarats i ån Pusulanjoki. Rivandet av Töllinkoski dammen samt återställandet av dammbassängen till en fors är ett fint exempel på samarbete samt de lokala människornas vilja att främja naturens mångformighet. Med i samarbetet med Töllin-Mylly-Osuuskunta deltog WWF Finland, Virtavesien hoitoyhdistys Virho ry, Watec Oy samt LUVY.

Föreningen föreslog för första gången för Finlands vattenskydds centralförbund 8 personer för betydande vattenskyddsarbete såväl inom vårt område som nationellt. Förtjänstkorsen delades ut vid föreningens 50-årsjubileum. Förtjänstkors tilldelades föreningens före detta styrelseordförande Henrik Degerman samt till föreningens tidigare långvariga styrelsemedlemmar Göran Lindholm, Veli-Pekka Vuorilehto, Jouni Koivisto och Erkki Santala. Dessutom förlänades förtjänstkors till föreningens och LUVYLab Oy Ab:s långvariga laboratorieförbruker Satu Henriksson och föreningens tidigare långvariga verksamhetsledare Stig Lönnqvist och Pekka Ihalainen. Föreningens fältmästare Arto Mutttilainen tilldelades förbundets förtjänstkors på förslag av föreningen redan år 2003 och verksamhetsledare Jaana Pönni på förslag av centralförbundet 2024.

Bild 10. Årets Vattenskyddare utmärkelsen togs vid LUVYs vårmöte emot av Jarkko Lehtinen. Årets vattenskyddsbragd gick till Töllin-Mylly-osuuskunta, och utmärkelsen togs emot av Tuomas Mattila. (LUVY / Raisa Autio)

5 Forsknings- och affärsverksamhet

Föreningens forsknings- och affärsverksamhet producerar på basen av olika kunduppdrag olika laboratorieundersökningar, yt- och grundvattenkontrolltjänster samt reningsverkskontroller.

5.1 Vattendragsundersökning

Tillståndet i de regionalt viktiga vattendraghelheterna kontrollerades med hjälp av sju samkontroller. Samkontrollernas årsrapporter publiceras i föreningens publikationsserie som PDF-dokument på LUVYs webbsidor. Utöver de årliga fysikalisk-kemiska analyserna görs det med vissa års intervaller mera ingående biologiska undersökningar, som omfattar bl. a. plankton, bottendjur och vattenvegetation. Under de senaste åren har även de fiskeriekonomiska undersökningarna förenats med den biologiska kontrollen.

Föreningen har sedan år 2018 skött om strömningsmätningarna i Västra Nyland och delvis i södra Nylands område på beställning av Nylands NTM-central.

Övriga vattendragskontroller och utredningar med anknytning till ytvattnen, utfördes vid flera tiotal objekt utgående från de beställningar vi fått. Största delen av kontrollerna baserar sig på miljötillståndsåligganden (t.ex. avloppsvattenreningsverkens kontroller, soptipparnas och deponiområdenas kontroller, golfbanornas och trädgårdarnas kontroller). Utöver dess utfördes olika mindre utredningar och undersökningar såsom sedimentundersökningar, provfiske med el, fiskyngelundersökningar olika bottendjursundersökningar samt vattenvegetationsutredningar.

Kommunerna följer även med tillståndet i ytvattnen och den uppföljningen baserar sig på kommunernas lagstadgade skyldighet. En stor del av resultaten från dessa sätts också ut på Vattenskvalitet-sidorna så att de finns tillgängliga för de vattendragsintresserade invånarna.

5.2 Grundvattenundersökning

Uppdragen gällande grundvattenundersökningar är en fast del i föreningens verksamhet. Uppdragen, som hänger ihop med grundvatten, hör ofta ihop med marktäkter, brytning av stenmaterial, olika slag av industriell verksamhet samt avstjälpningsplatser och våghållning och undersökningarnas omfattning varierar. Utöver de enskilda grundvattenundersökningarna ansvarade vi för förverkligandet av fyra grundvattensamkontroller. Utöver förverkligandet av grundvattenundersökningar uppgjorde man kontrollprogram för grundvattnet samt utredningar, som hör ihop med miljötillståndsansökningar samt expertutlåtanden.

Bild 11. Jorma Valjus på bottendjursprovtagning i april 2025. (LUVY / Santeri Ronkainen)

5.3 Avloppsvattenkontroll

Målet är, att hjälpa till, att driva reningsverken så bra som möjligt ur vattenvårdens synvinkel samt, att konstatera huruvida tillståndsvillkoren uppfylls. Kontrollen baserar sig på miljötillståndens tillståndsvillkor. Det praktiska arbetet utförs som ett samarbete mellan föreningen och reningsverken.

Under det gångna året undersökte man även förekomsten av för vattenmiljön farliga och skadliga ämnen och avloppsvattnets kvalitet i det vatten som leds från industrin till de kommunala reningsverken.

Bild 12. Arto Muttilainen på provtagning i Hangö i augusti 2025. (LUVY / Santeri Ronkainen)

6 Vattenvårds- och restaureringsåtgärder

Med hjälp av föreningens vattenvårds- och restaureringsåtgärder strävar man till, att förbättra vattnets kvalitet i Västra Nyland tillsammans med områdets övriga aktörer. Föreningens nätverksstrategi, som uppgjordes under år 2023, drar upp riktlinjerna för hur samarbetet skall förverkligas tillsammans med de övriga aktörerna och intressentgrupperna. När det gäller förbättrandet av vattendragens tillstånd, kan detta endast förverkligas tillsammans med föreningens medlemmar och områdets övriga aktörer samt myndigheterna och de sakkunniga. Omsättningen för föreningens vattenvårds- och restaureringsåtgärder var år 2024 1,8 miljoner €. Av finansieringen kom hälften huvudsakligen från visionsavtalens egenfinansiering och hälften från projektfinansiering och bidrag från olika finansieringskällor. Under år 2023 utformade man en gemensam strävan för Västra Nylands kommuner, för att förbättra tillståndet i Östersjön och allt det arbete som görs i avrinningsområdena i Västra Nyland påverkar belastningen på kustvattnet på ett reducerande sätt. Under år 2025 undertecknade man som en ny öppning Mankån vattendragsvision-2050, för vilken man uppgjorde ett 4-årigt finansieringsavtal. Gällande inledandet av restaureringsarbetet i Lojo sjö kom man överens om inom Lojo sjö 2050-visionen och dess 6-åriga finansieringsavtal. Dessutom kom Hangö med i kustvattenvisionen med ett 3-årigt avtal, som innefattar inledandet av restaureringen av Gennarbyvikenområdet.

Kommunerna i Västra Nyland vill tillsammans främja skyddet av Östersjön

Vår målsättning är, att säkra rena och **livskraftiga** vattendrag för de lokala invånarnas, turisternas och företagens behov – en å och en havsvik i taget.

6.1 Nätverksverksamheten och utvecklandet av den

För att uppnå föreningens vision och strategi samt målsättningen, dvs. främjandet av vattenskyddet, förverkligade man föreningens nätverksstrategi genom bl.a. följande åtgärder år 2025:

Kommunsamarbetet

Som en del av föreningens nätverksverksamhet har man tillsammans med områdets kommuner uppgjort en gemensam vattenvårdens vision och strategi, där en målsättning är bildandet av regionala strävanden (vattendragsvisioner). För att bilda en gemensam strävan och för att underhålla den förutsätts det att man regelbundet diskuterar tillsammans med de centrala aktörerna i kommunen.

Målsättningarna och åtgärderna inom vattenvårdens kommunsamarbetes vision och strategi för perioden 2019-2026:

LÅNGSIKTIGHET	Planenlighet och resurserna säkrade
ANSKAFFANDE AV INFORMATION OCH DESS ADMINISTRERING	Tillräcklig basinformation om vattendragens tillstånd finns
SKÖTSEL- OCH RESTAURERINGSÅTGÄRDER	Utförandet av utredningarna, planerna och restaureringarna utgående från prioriteringen
STARTANDE AV PROJEKT	Sammanställning av helheter för att få resurser
SAMARBETE	Det praktiska samarbetet mellan områdets samtliga aktörer
KOMMUNIKATION	Vattens tillstånd kända och egna åtgärdernas betydelse har förståtts

Glesbygdens avloppsvatten

Man fortsatte år 2025 det avloppsvattenprojekt för glesbygden som inlemts år 2004 och som strävar till, att främja verkställandet av glesbygdsavloppsvattenlagstiftningen inom föreningens verksamhetsområde. Projektets framgång vilar på det täta kommunsamarbetet, vilket har lett till, att man strävar till, att de dokument och åtgärder som lagstiftningen förutsätter skulle vara så lika som möjligt i Västra Nylands samtliga kommuner. År 2025 låg rådgivningens tonvikt på rådgivning per telefon. Under år 2025 gav man telefon- eller e-postrådgivning till totalt 42 hushåll. Fastighetsvis rådgivning gavs endast i Kyrkslätt-området.

Hantering av dagvatten

Man började år 2023 bygga upp en handlingsmodell för kommunernas dagvatten i ett projekt som täcker hela Nyland, där kommunerna Raseborg, Lojo, Vichtis och Sjundeå fungerar som pilotkommuner i Västra Nyland. Under år 2025 fortsatte man tillsammans med kommunerna uppbyggandet av verksamhetsmodeller jämte grafik för dagvattnen. Dessutom byggde man upp en geodatabaserad riskområdeskartering samt identifiera data gällande känsliga vattendrag som även presenterades vid olika evenemang. Under år 2025 arrangerade man två dagvatten morgonkaffeträffar samt ett slutseminarium.

Små föreningar och ett regionalt Nylands nätverksarbete

Föreningen fortsatte upprätthållandet av Västra Nylands vattendragsrestaureringsnätverk, i vars verksamhet man har tagit med små vattenskyddsföreningar och deras aktiva till ett samarbete och en dialog. Målsättningen med verksamheten är att stöda små aktörer i deras viktiga arbete samt att finna samarbetsmöjligheter inom vattendragens restaureringsverksamhet. Det år 2022 bildades Nylands omfattande regionala vattendragsrestaureringsnätverk, där Nylands samtliga fyra regionala vattenskyddsföreningar samt såväl Nylands som Tavastlands NTM-centraler (numera Livskraftscentralen i Nyland) är med. Under år 2025 uppgjorde man för nätverket tillsammans med nätverkets medlemmar en vision och strategi. Nylands NTM-central stöder nätverkets verksamhet och nätverket fortsatte sin verksamhet år 2025. Nätverksarbetet koordineras av LUVY.

I Västra Nylands egna nätverk fortsatte kommunsamarbetet samt arbetet med att prioritera de viktigaste restaureringsobjekten samt bereda nya projektmöjligheter. Dessutom arrangerade man tillsammans med de lokala aktörerna evenemang och träffar. Västra Nylands nätverksarbete gjordes till betydliga delar delvis även som en del av LUVYs restaureringsprojekt. Till den del det gällde Västra Nylands nätverksarbete deltog man på de lokala vattenskyddsföreningarnas sommandagar samt ordnade med flera gemensamma träffar tillsammans med LUVYs olika projekt, deltog i Lumo-samarbetsgruppens verksamhet, stödde de små lokala föreningarnas verksamhet samt gav rådgivning i vattendragsrestaureringar samt utvecklade Vattenskvalitet-sidorna och Vesistöknostaja karttjänsten samt informerade om Västra Nylands vattendragsrestaureringsnätverks verksamhet (some, webbsidorna, Vattenskvalitet-sidorna, nyhetsbrev). Kommunsamarbete gjordes genom att arrangera två evenemang för kommunernas tjänsteinnehavare.

Företagssamarbete

Föreningen samarbetade med Västra Nylands företag, som en del av Västra Nylands miljöklusters verksamhet, som koordineras av LUVY. Västra Nylands miljökluster är ett samarbets- och kunskapsnätverk, som grundats av områdets kommuner och företag, och vars målsättning är att upprätthålla och utveckla sina medlemmars verksamhet, öka medlemmarnas personals kunskande samt utveckla kommunikation och samarbetet och samverkan mellan medlemmarna. Miljöklustrets följande mål är, att utveckla nya verksamhetsformer som står medlemmarna nära samt att försöka få med nya medlemmar i verksamheten. Miljöklustrets verksamhet finansieras med klustrets medlemsavgifter. Mera information finns på klustrets webbsidor på adressen ymparis-toklusteri.fi.

En del av Västra Nylands företag och fiskeriområdena har kommit med och stöder vattenvårdsarbetet genom att delta i finansieringen av restaureringsarbetet.

Övriga intressentgrupper och nätverk

Som en del av nätverksstrategin identifierar man regelbundet de centrala intressentgrupperna, planerar samarbetet och uppgör tidtabeller.

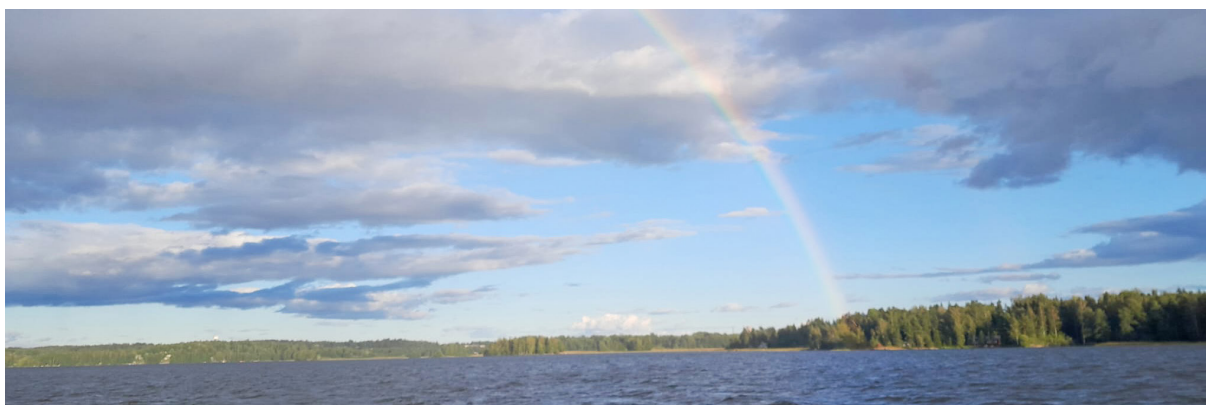

Bild 13. Regnbåge ovanför Lojo sjö i september 2025. (LUVY / Jussi Vesterinen)

6.2 Regionala vattendragsvisioner

Tillsammans med områdets kommuner har man uppgjort en gemensam strävan genom att uppgöra vattendragsvisioner som täcker hela avrinningsområden med därtill hörande finansieringsavtal. I visionerna har man definierat vattenvårdens och restaureringarnas mål, som man försöker förverkliga bl.a. genom att göra restaureringsåtgärder till projekt. På det sättet ansöker man från olika finansiärer om motfinansiering till den egna finansieringen. Man har även i någon mån fått företag med i samarbetet.

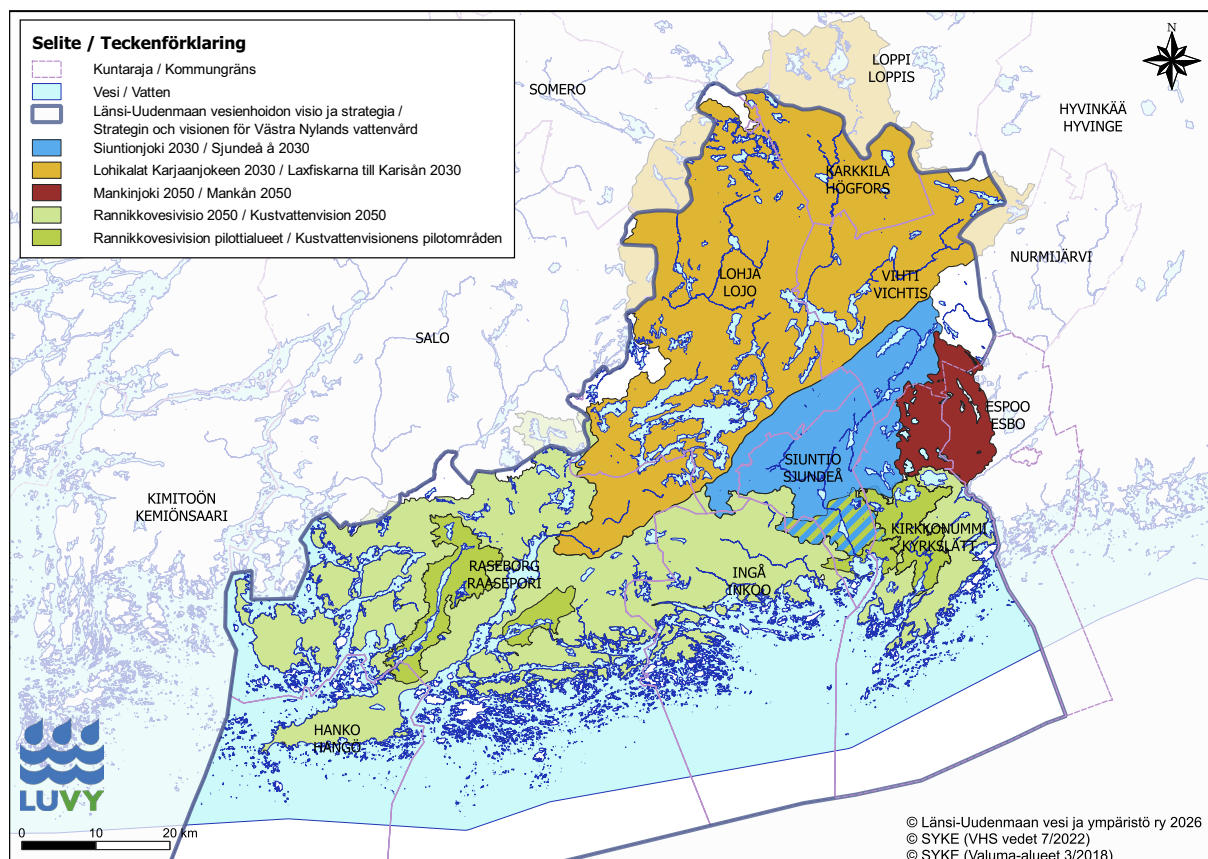

Bild 14. Karta över LUVYs visionsområden.

Laxfiskarna till Karisån-vattendragsvisionen 2022–2029 jämte finansieringsavtal, som täcker hela Karisån jämte tillrinningsområden undertecknades tillsammans med finansieringsavtalen i början av år 2022 och den leder restaureringsarbetet inom Karisåns vattendragsområde. Separat har man gjort samarbetsavtal även om finansiering för åren 2022-2027 gällande restaureringsprojektet för Hiidenvesi sjö, som hör till Karisåns tillrinningsområde samt år 2025 som ny Lojo sjöns restaurering 2026-2031 (Lojo sjöns vattendragsvision 2050). Finansieringsavtalet gällande En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2030-visionen är i kraft 2025-2030 och åtgärder inom Sjundeå å området har utförts enligt den fortsatta planen. Under år 2023 undertecknade man tillsammans med tre kustkommuner ”Kustvattenvision 2050”, där målsättningen är en gemensam strävan att restaurera kustvattnen. I slutet av år 2025 hade Kyrkslätt och Esbo fattat beslut om Mankåns vattendragsvision. Det konkreta förverkligandet av visionerna i praktiken sker i form av projekt och projekten är nedan grupperade enligt vision. En del av projekten fungerar inom flera visioner.

Visionerna år 2025 samt projekten som förverkligar dessa var:

- Laxfiskarna till Karisån-vattendragsvisionen 2030
 - Restaureringen av sjön Hiidenvesi 2025–2027
 - Hiidenveden kunnostus 2025–2027
 - LUUVIRTA – Västra Nylands strömmande vatten i skick och vandringshindren bort 2024–2026
 - MUSKALAT 2025– Uppföljningen av Svartåns fiskvägar
 - KYMPPI – fiskerihushållningens miljöprogram 2024–2026
 - FLODPÄRLMUSSLA OHOJ! 2024–2026
 - Skogarnas vatten 2025-2026
- En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2030-vattendragsvisionen
 - HOITOKALA II - Effektiviseringsprojektet för vårdfisket i Västra Nyland 2024–2025
 - Det effektiviserade vårdfisket i Sjundeå å:s källsjöar 2025–2026
 - Sjundeå å:s restaurering 2025–2027
 - RANTAKALA – En resursfiffig och ekologiskt hållbar vård av kustvattnen
- Kustvattenvisionen 2050
 - Vattenhantering i de västnyländska kustområdenas jord- och skogsbruksområden – VALUME II 2023–2025
 - VALLU – Restaurering av avrinningsområden i Västra Nyland- målet ett gott tillstånd i inlandsvattnen och Östersjöns kustvatten
 - Central Baltic WSSP – WaterShed Safety Plan for controlling diffuse pollution 2024–2027
 - Mustijoki – Ström och livskraft från Mustijoki – en förutredning
- Mankåns vattendragsvision
 - Veikkola vattendragsrestaurering 2024–2025
 - Veikkola vattendragsrestaurering 2025–2026

Finansieringen av projekten baserar sig på egenfinansiering och på basen av den anskaffad projektfinsiering. Projekten är lokala, regionala eller internationella. Mera information om projekten finns på LUVYs webbsidor.

Bild 15. LUVY deltog i skräptalko i Aurlax i Lojo i september 2025. På bilden Maj Rasilainen och Maria Kihlström. (LUVY / Raisa Autio)

6.3 Laxfiskarna till Karisån-vattendragsvisionen 2030

Man har tillsammans med kommunerna inom Karisåns tillrinningsområde (Raseborg, Lojo, Vichtis, Högfors, Loppis) i början av år 2022 undertecknat ett avtal gällande Laxfiskarna till Karisån-vattendragsvisionen 2030. Avtalet täcker åren 2022–2029 och det innehåller egenfinansieringen för en fortsättning på Hiidenvesi sjös restaurering (2022–2027), byggandet av fiskvägarna vid Åkerforsen och Svartå forsén och i vattendragsvisionen ingår dessutom koordineringen av den övriga aktiviteten.

Det fortsatta avtalet gällande en fortsättning av restaureringen av Hiidenvesi för åren 2022–2027 slöts som en del av Laxfiskarna till Karisån 2030-vattendragsvisionen. Det nya avtalet är en fortsättning på finansieringsavtalet för perioden 2016–2021. Avtalskumpaner är utöver områdets kommuner dessutom samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster HRM och Karisåns fiskeriområde samt LUVY. Föreningen bidrar med egenfinansiering till projektet med medel från medlemsavgiftsmedlen.

Målsättningen med visionen och Hiidenvesi restaureringen förverkligades under år 2025 inom flera olika projekt såsom LUUVIRTA, MUSKALAT, FLODPÄRLMUSSLA OHOJI, RANTAKALA och Hiidenvesi restaurering 2023–2025. Man inledde restaureringar av strömmande vatten utgående från avrinningsområdena samt beaktande av små vatten inom skogsbruksdominerade avrinningsområden i samarbete med skogsbolaget UPM Kymmene Abp och Suomen vesistösaatiö.

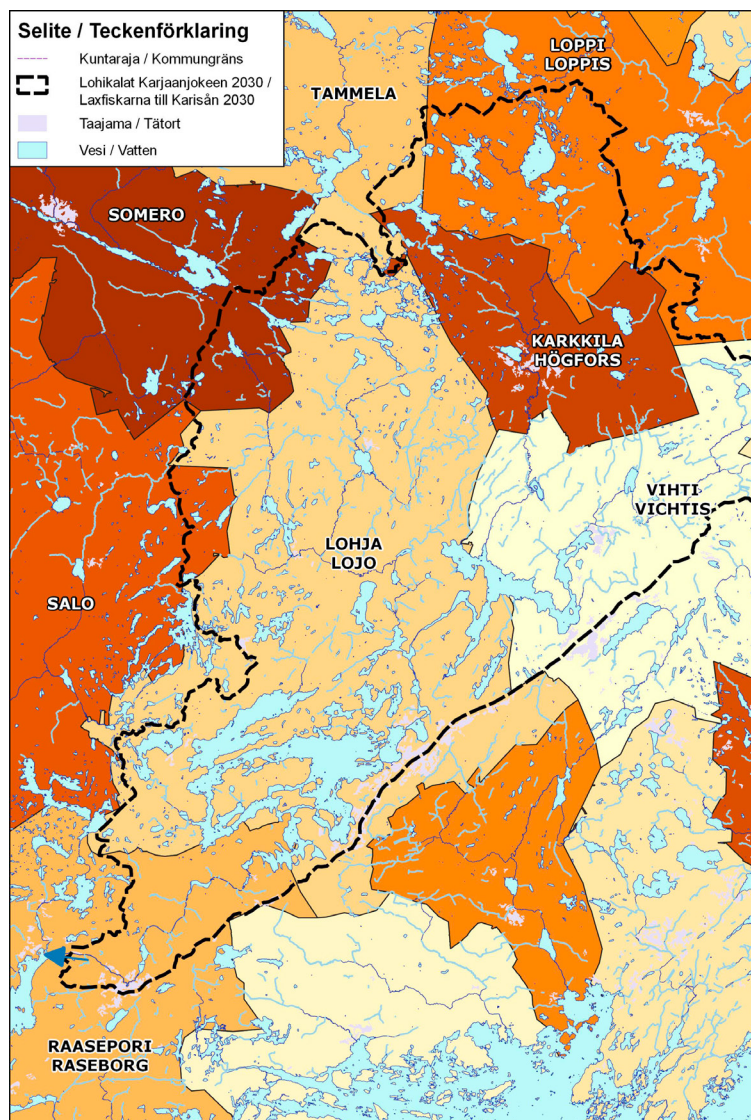

Bild 16. Laxfiskarna till Karisån 2023-vattendragsvisionen, karta över visionsområdet.

Utredningar och planer

I Hiidenvesi färdigställdes en utredning, som baserar sig på strömningsmodeller gällande de grunda områdena och effekterna på vattenutbytet mellan Kirkkojärvi och Mustionselkä fjärden av muddringen av Irjalasundet. På basen av resultaten skulle speciellt öppnandet av Irjalasundet förbättra vattenutbytet i Kirkkojärvi och det skulle eventuellt på lång sikt påverka mängden av den inre belastningen i de grunda områdena.

För Svartåns huvudfåra vid Junkarsborgområdet uppgjorde man en vattentillståndsansökan till tillståndsmyndigheten gällande förverkligandet av områdets översvämningsskydd samt restaurering av det strömmande vattnet och samtidigt gjorde man en utredning över åtgärdernas effekter på de arkeologiska och museala värdena för tillståndet att rubba en fornlämning.

I Hiidenvesi fortsatte man även med vattenkvalitetsutredningarna i de östra grunda bassängerna, samt gäddyngelkarteringarna.

För att främja avrinningsområdenas och lantbrukets vattenskydd uppgjorde man flera våtmarksplaner och även förverkligandet av dem främjades.

Bild 17. Santeri Ronkainen kartlägger gäddyngel i Hiidenvesi i maj 2025. (LUVVY / Maj Rasilainen)

Sjörestaureringar

I Koikkalanlahti i sjön Lehmijärvi i Lojo förverkligade man slåttarn av en samägd igenvuxen strand samt utförde mosaikslätter för att förbättra fiskarnas reproduktionsområden och fåglarnas levnadsområden.

I Hiidenvesi försökte man utveckla nya sätt för att rena sjöns ytvatten med hjälp av våtmarksvegetation samt att minska de men de blågröna algerna utgör för strandområdenas rekreativ användning.

Uppföljning av vattenkvaliteten

Inom Karisåns vattendragsområde förverkligade man tre olika samkontroller för vilka föreningen ansvarar: Hiidenvesi områdets, Lojosjöområdets samt Svartåns, Pojovikens och Ekenäs havsområdets samkontroller. I Hiidenvesi kompletterades samkontrollen med extra provtagningar som en del av restaureringsverksamheten.

I Hiidenvesi förverkligade man vattenkvalitetskarteringar i de östra bassängerna åtta gånger i juli, på basen av vilka man uppgjorde bl.a. en karta över grumligheten. Föreningen har flera kontinuerligt mätande vattenkvalitetsmätare, med hjälp av vilka man kan följa med vattenkvaliteten i de strömmande vattnen och på så sätt producera data för att göra VEMALA-modellen mera exakt. De kontinuerligt mätande vattenkvalitetsmätarna gör det även möjligt att följa med vattenkvaliteten å ena sidan under arbetets gång men också effekterna då arbetet är klart.

Restaureringar av strömmande vatten

Då det gäller de strömmande vattenmiljöerna var år 2025 hektiskt. Under året rev man vandringshinder i ett flertal bäckar, av vilka ett av de största projekten förverkligades i ån Karstunjoki, där Koskenkorva kvarndamm revs och arbetet sammanjämkades med broprojektet vid Joenpellontie. Rivandet av kvarndammen och restaureringen av det strömmande vattnet öppnade vandringsförbindelsen till Karstunjoki, vilket möjliggör en återupplivning av öringsstammen samt dess återkomst. Förutom i Karstunjoki avlägsnades vandringshinder i många mindre bäckar så, att man under året frigjorde den strömmande åns fåra på en sträcka på över 16 km. Utöver avlägsnandet av vandringshindren restaurerade man själva fåran med sten- och trämaterial samt gjorde strömningsförhållandena mera mångformiga. De restaurerade avsnitten uppgick till närmare 2 kilometer.

Bild 18. Karstunjoki före och efter restaureringen. (före-bilden : Sweco / Juuso Kallioinen, efter-bilden: LUVVY / Paavo Ojanen)

I Svartåns huvudfåra främjade man fiskvägsplanerna vid Åkerforsen och Svartåforsen och för att främja översvämningsskyddet vid Junkarsborg beredde man en vattentillståndsansökan för de planerade åtgärderna.

Återupplivandet av Karisåns öringsstam främjades med hjälp av betydande utplanteringar av rom, yngel och moderfiskar. Resultaten från provfisket med el visade, att öringsyngeltätheten har utvecklats positivt i flera av de restaurerade bäckarna, trots att variationerna mellan områdena var stor.

Resultaten från år 2025 visar, att ett långsiktigt arbete med att avlägsna vandringshinder, restaureringar av levnadsmiljöer för att stärka öringsstammen uppvisar ett klart och omfattande framsteg.

Restaureringar av avrinningsområden

I Hiidenvesi avrinningsområde förverkligade man Irijala gäddvåtmark, våtmarken i Huovanojas nedre del samt Vierelä II våtmarken. Vattendragsvänliga användningsformer av avrinningsområdet främjades speciellt via kommunikation och rådgivning bl.a. genom att dela ut trädgårdsrådgivning vid olika evenemang samt producera material. Under våren och sommaren arrangerades en stugfolkets vattenskyddskampanj på sociala media. Inom Karisåns vattendragsområde fortsatte man med restaureringar av avrinningsområdet genom att leta efter potentiella våtmarksområden samt genom att ta kontakt med markägarna.

Åtgärder inom lantbruket

Lantbrukets vattenskyddsåtgärder främjades speciellt med hjälp av kommunikation och rådgivning. Vattenskyddsmaterial gällande lantbruket samlades på Vattenskvalitet-sidorna och information i ämnet delades på de sociala mediernas kanaler. Dessutom arrangerade man ett åkerkantsevenemang under sommaren.

Hantering av dagvatten

Byggandet av en verksamhetsmodell för hanteringen av dagvatten färdigställdes under år 2025 i Vichtis och i Lojo. Tillsammans med Raseborgs stads RaaseHule-projektet gjordes ett tätt samarbete.

Glesbygdens avloppsvattenrådgivning

Rådgivning gällande glesbygdens avloppsvattenhantering gavs per telefon eller e-post.

Övriga åtgärder

För att återinföra laxfiskbestånden upprätthöll man Kariså-öringens moderfiskstam samt utförde stöd- och återutplanteringar i hela vattendragsområdet.

I Svartån inventerade man förekomsten av flodpärlmusslor i Åminnefors, samt följde med tillväxten hos de yngel av flodpärlmusslan, som har sitt ursprung i en anstalt och som planterats ut i ån. Dessutom utredde man i utvalda områden förhållandenas lämplighet för flodpärlmusslan, samt inledde utredningsarbetet för att anlägga ett nytt återupplivningsområde för flodpärlmusslan i de översta delarna av Karisån.

I slutet av år 2025 ansökte man om bidragsfinansiering för fortsättandet av restaureringsåtgärderna i Karisåns område.

Bild 19. Inventering av flodpärlmusslor i Svartån i september 2025. (vänster: LUVY / Raisa Autio, höger: Alleco Oy / Juha Syväranta)

En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2030-vattendragsvision

Åtgärderna inom En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2030 vattendragsvisionen, som inleddes år 2019 fortsatte år 2025 enligt de fortsatta planerna som täcker åren 2025-2030. I visionen är målsättningen att förbättra det ekologiska tillståndet i avrinningsområdet, å- och sjövattnen samt att fortsätta det långsiktiga restaureringsarbetet samt att förbättra öringens levnadsförhållanden i vattendraget. Visionens målsättningar förverkligade man under år 2025 inom bl.a. HOITOKLA II, LUUVIRTA-, RANTAKALA- och VALLU-projekten. Föreningen riktar egenfinansiering till visionen med medel från medlemsavgiftsmedlen.

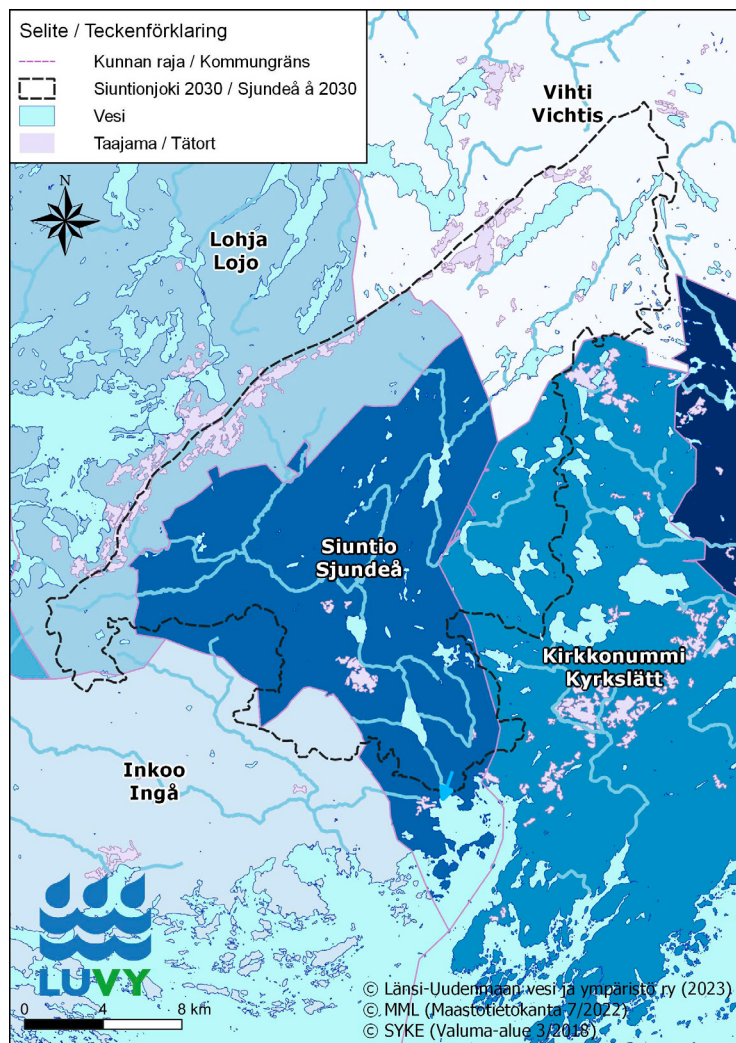

Bild 20. En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2030, karta över visionsområdet.

Utredningar och planer

Under år 2025 förverkligade man i sjön Enjärvi en undersökning av rovfiskarnas födoanvändning. Dessutom inledde man, som ett samarbete med Helsingfors universitet, en sedimentundersökning, där man gjorde två provtagningsrundor i tio sjöar i Sjundeå å.

Restaureringar av sjöar

I sjön Enjärvi övergick man till upprätthållande vårdfiske, som förverkligades genom notfiske på hösten. Antalet fångstdagar blev totalt 40. Effektivt fiskeribevarets fortsatte i sjön Poikkipuoliainen med hjälp av notfiske under hösten. Hösten 2025 var varm och regnig vilket påverkade fiskarnas bildning av stim samt notfisket.

Uppföljning av vattenkvaliteten

Uppföljningen av vattenkvaliteten i Hulttilanjoki, som rinner från Enäjärvi till Pikkipuoliainen, fortsatte med kontinuerligt mätande vattenkvalitetsmätare. Från den översta mätapparaten fick man information om det vatten som rinner från Enäjärvi (speciellt klorofyll-a som indikerar algmängden) och från den nedersta dessutom information om belastningen från Hulttilanjoki åns näavrinningsområde. Med hjälp av kontinuerligt mätande mätapparatur fortsatte också kontrollen av funktionen i kedjan av vattenskydds konstruktioner i Risubackaån såväl ovanför kedjans som nedanför. Vattenkvaliteten i sjöarna Enäjärvi, Poikkipuoliainen, Tervalampi samt Huhmari samt mängden djurplankton samt planktonens storlek följdes med prover, som togs under försommaren- hösten, för att följa med hur restaureringen av näringskedjan inverkat. Dessutom utförde man en vattenkvalitetsuppföljning i sjön Palojärvi, som en del av den restaureringsplans som uppgörs för sjön.

Restaureringar av strömmande vatten

Gällande de strömmande vattnen främjade man avlägsnandet av vandringshindren i Rudbäcken.

Restaureringar av avrinningsområden

Inom Sjundeå å:s avrinningsområde främjade man våtmarksobjekten och planerna och ansökningarna om tillstånd i Nissola och Kotkanniemi i Enäjärvi samt Alhonsuo i Kyrkslätt.

Åtgärder inom lantbruket

Vattenskyddsåtgärderna inom lantbruket främjades främst med hjälp av kommunikation och rådgivning. Lantbrukets vattenvårdsmaterial samlades på Vattenskvalitet-sidorna och material delades också via de sociala mediernas kanaler.

Hanteringen av dagvatten

Man slutförde uppgörandet av en verksamhetsmodell för hanteringen av dagvatten under år 2025 i Vichtis, Sjundeå och Lojo.

Glesbygdens avloppsvattenrådgivning

Rådgivning gällande glesbygdens avloppsvattenhantering gavs per telefon och e-post.

Övriga åtgärder

Visionen var framme vid olika öppna publika evenemang. Dessutom gjorde man besök i läroinrättningar samt arrangerade träffar tillsammans med intressentgrupper.

Bild 21. Pålägg av mörtfisk-matlagningkvällen samlade fullt hus i Nummela i december 2025.

6.4 Kustvattenvisionen 2050

Kustvattenvisionen 2050 är en vägkarta över restaureringen av kustvattnen i Västra Nyland. Restaureringsarbetet har inletts i olika pilotområden, som utvalts av kommunerna Kyrkslätt, Sjundeå och Raseborg genom ett sexårigt samarbetsavtal för åren 2023–2028. Man har för avsikt att utvidga restaureringsarbetet från pilotområdena till områden på andra ställen i vårt kustområde. Målsättningen med kustvattenarbetet är, att förbättra tillståndet i kustvattnen samtidigt som man förbättrar tillståndet i hela Östersjön. Behovet av restaureringsarbetet har dykt upp ur situationen, då det ekologiska tillståndet i våra kustvatten har klassificerats som måttligt eller otillfredsställande. Under år 2025 förverkligade man visionens målsättningar i olika projekt såsom VALUME 2, VALLU- och WSSP Central Baltic.

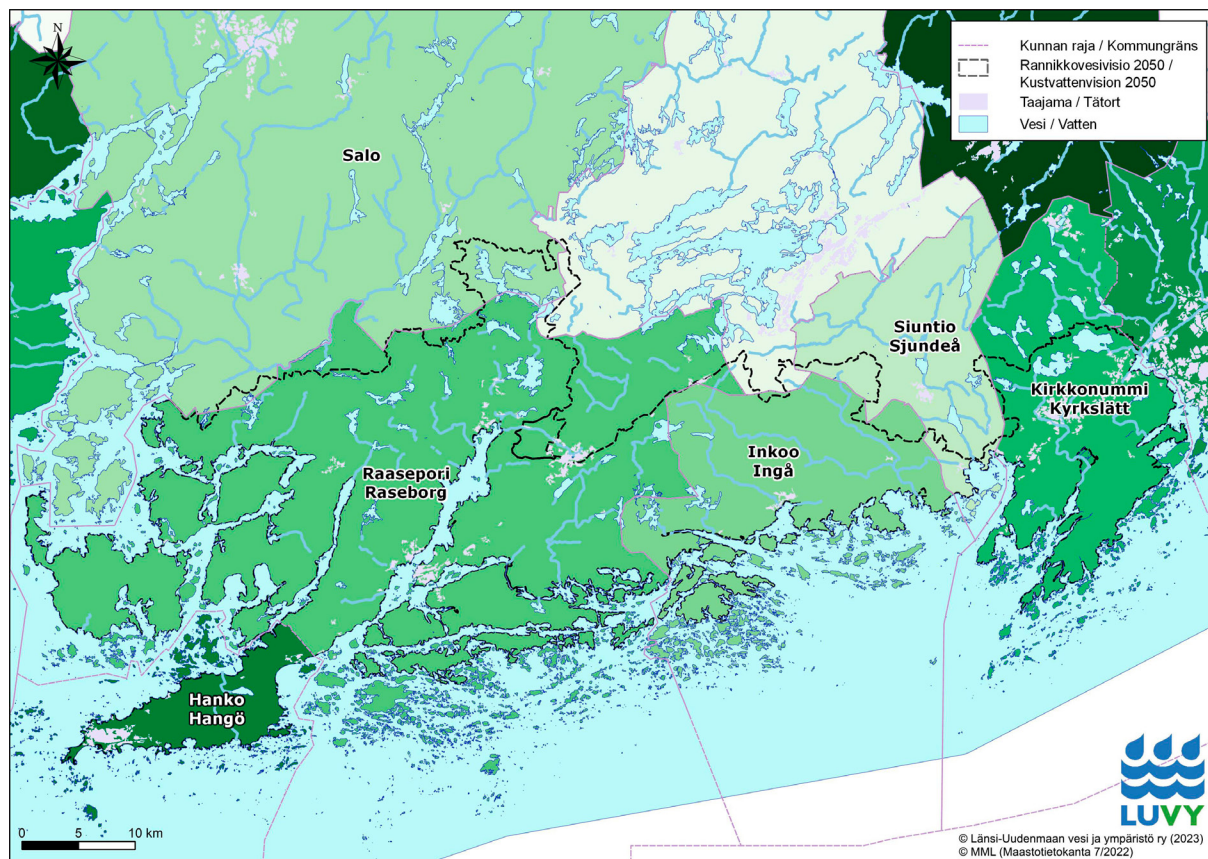

Bild 22. Kustvattenvisionens 2050, karta över visionsområdet.

Utredningar och planer

Vattenhanteringskartläggningen i Estbyån, Jolkby förgreningen och dess avrinningsområde, som rinner till Tavastfjärden i Kyrkslätt jämte objektkort publicerades. Dessutom gjorde man en förutredning gällande delavrinningsområdena i ån Mustijoki, som rinner till Finskaviken i Sköldvik i Borgå. Restaureringsplanen för Gennarbyviken blev klar.

Uppföljningen av vattenkvaliteteten

En uppföljning av vattnets kvalitet gjordes i Horsbäck våtmarken, som ligger i Dragsviksfjärdens avrinningsområde. Vattenprover togs för Gennarbyvikens restaureringsplan.

Restaureringar av avrinningsområden

Under år 2025 färdigställde man i Storängsbäcken i Raseborg nya vattenskyddskonstruktioner – en skogsvåtmark, en utvidgad fördröjningsbassäng och ett tvåstegsdike. Dessutom inledde man en våtmarksplaneringen i Raseborg norr om Dragsviksfjärden. I Kyrkslätt området fortsatte man med att kontakta markägare bl.a. nedan om Hemträsket, i Estbyå- samt Jolkbyområdet. För området nedanför Hemträsket beställde man två planer för vattenskyddskonstruktioner.

Åtgärder inom lantbruket

I Kyrkslätt, Sjundeå och Raseborg områdena fortsatte man rådgivningsverksamheten bland lantbruksaktörerna genom att delta i evenemang samt genom att hålla kontakt med lantbruksinstanserna. Rådgivningsarbete utfördes även via en aktiv kommunikation. Dessutom ordnade man åkerkantsevenemang.

Hanteringen av dagvatten

Verksamhetsmodell för hanteringen av dagvatten färdigställdes under år 2025 i samarbete mellan Raseborgs stad och RaaseHule projektet.

Glesbygdens avloppshanteringsrådgivning

Rådgivning om glesbygdens avloppsvattenhantering gavs per e-post och telefon.

Bild 23. Kynnarbäckens tvåstegsdike i maj 2025. (LUVY / Paavo Ojanen)

6.5 Mankåns tillrinningsområde

Restaureringen av Mankåns tillrinningsområde inleddes år 2018 i källvattnen i Veikkola-området. Målsättningen med Veikkola-vattendragsrestaureringsprojektet är, ett målmedvetet och långsiktigt restaureringsarbete för att förbättra vattenkvaliteten samt det ekologiska tillståndet i norra Kyrksläotts Veikkola-områdets vattendrag. År 2025 fortsatte man restaureringen av sjöarna Perälänjärvi, Lamminjärvi och Kaljärvi i enlighet med restaurerings- och vårdplanen, där man siktar på att förbättra den ekologiska statusen och kemiska tillståndet till klassen god. Mankåns 2050-visionen färdigställdes i samarbete med avrinningsområdets kommuner och visionen godkändes i slutet av år 2025.

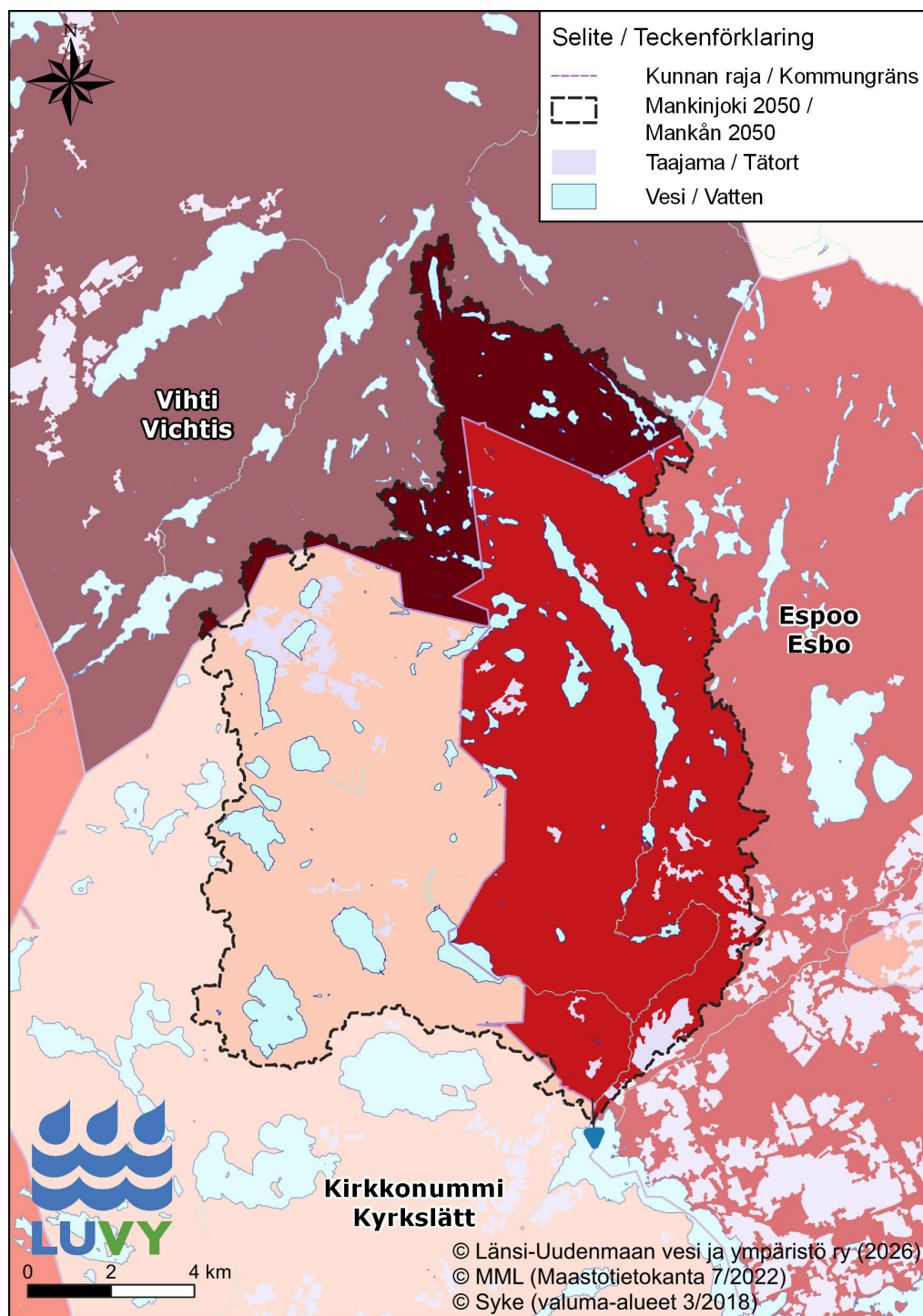

Bild 24. Mankåns visionsområde, karta över visionsområdet.

Restaureringar av sjöar

I sjön Kaljärvi fortsatte man med vårdfisket.

Uppföljning av vattenkvaliteten

I sjöarna Kaljärvi, Lamminjärvi samt Perälänjärvi fortsatte man den mera omfattande uppföljningen av vattenkvaliteten tre gånger per år. Dessutom förverkligade man en djurplanktonuppföljning i Kaljärvi.

Åtgärder inom lantbruket och avrinningsområdena

Kaljärvi, Nedergårds våtmark byggdes i början av år 2025. Dessutom gjorde man en kartering av Kivisoja avrinningsområdet, där man redde ut potentiella platser för vattenhanteringskonstruktioner.

Glesbygdens avloppshanteringsrådgivning

Rådgivning om glesbygdens avloppsvattenhantering gavs per e-post och telefon.

Övriga åtgärder

På sociala medierna ordnade man, som ett projektsamarbete, en kampanj gällande stugfolkets vattenskydd för vilket man beställde som köptjänst fem temabilder. Veikkola traditionella publika tillfälle gällande vattendragsrestaurering arrangerades i juni. Som en del av Mankåns visionsarbete arrangerade man ett intressentgruppmöte för de lokala föreningarna samt förverkligade en publikenkät.

Bild 25. Kaljärvi och Nedergård våtmarkerna i augusti 2025. (LUVY / Jussi Vesterinen)

7 Ekonomin

LUVVYs ekonomiska resultat för år 2025 var vinstbringande. Föreningens omsättning år 2024 utan intäkterna från medlemsavgifterna var 3 597 574,41 €. Jämfört med året innan ökade omsättningen med ca 0,4 %. Efter de lagstadgade avskrivningarna och skatterna blev föreningens resultat 88 837,58 €, vilket samtidigt är räkenskapsperiodens överskott.

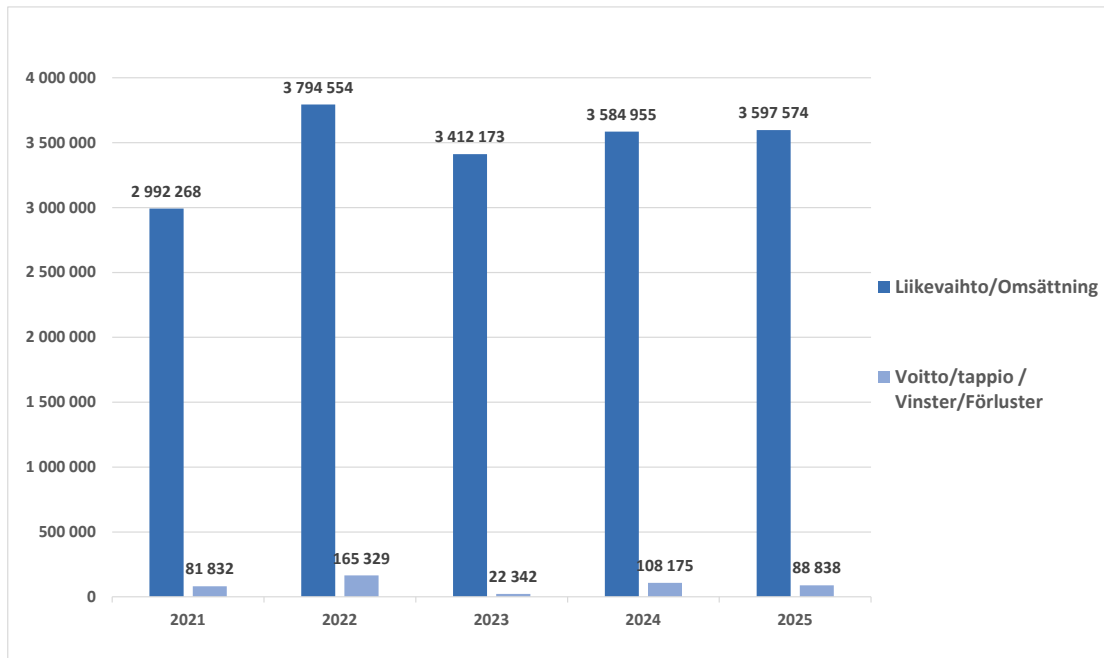

Bild 26. Utvecklingen för föreningens omsättning och resultat under åren 2021–2025.

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry
Västra Nylands vatten och miljö rf

PL 51, 08101 Lohja

Puh. 019 323 623

vesi.ymparisto@luvy.fi

www.luvy.fi

ISBN 978-952-250-317-6

ISSN 1798-2677